

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002424

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завгородній Дмитро Володимирович

2. Dmytro Zavhorodnii

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-1069-9059

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта

Дата захисту: 17-06-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13442

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35, 14.35.07

Тема дисертації:

1. Формування інфомедійної грамотності магістрантів педагогічних спеціальностей в умовах дистанційної освіти
2. Formation of infomedia literacy of master's students in pedagogical specialties in the context of distance education

Реферат/анотація:

1. Науково-педагогічне дослідження присвячене проблемі формування інфомедійної грамотності магістрантів педагогічних спеціальностей в умовах дистанційної освіти. У дисертаційній роботі здійснено теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку педагогічної технології формування інфомедійної грамотності магістрантів педагогічних спеціальностей в умовах дистанційної освіти. Актуальність дослідження зумовлена стрімкою цифровізацією освіти, поширенням дистанційного навчання та зростанням обсягів недостовірної інформації в медіапросторі, що потребує формування в магістрантів педагогічних спеціальностей високого рівня інфомедійної грамотності. Під час проведення дослідження визначено його ключові поняття. Установлено, що інформація – принципово нові знання, що мають певну цінність у контексті досягнення сформульованої мети діяльності; знання – результат відображення людиною у своїй свідомості явищ та процесів навколишнього світу у формі конкретних ідей, уявлень, понять про

об'єкти дійсності; інформаційна грамотність – інтегрована якість особистості, що виражається в її здатності усвідомлено визначати власні інформаційні потреби, ефективно шукати, опрацьовувати, критично оцінювати, інтерпретувати, етично використовувати та створювати нову інформацію в різних формах; медійна грамотність – комплексне особистісне утворення людини, що інтегрує сукупність її знань, умінь і навичок, необхідних для здійснення аналізу, критичного оцінювання, створення й безпечного використання поданого в різних формах медіаконтенту. На підставі аналізу наукової літератури зроблено висновок, що інфомедійна грамотність являє собою особистісне утворення, що забезпечує здатність людини приймати обґрунтовані рішення на основі їх опрацювання й аналізу, а також створювати й розповсюджувати авторські інформаційні та медійні повідомлення. Ця грамотність включає такі компоненти: мотиваційно-спонукальний, емоційно-ціннісний, інформаційно-знанцевий, операційно-діяльнісний. Під час проведення наукового пошуку було розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічну технологію формування інфомедійної грамотності магістрантів педагогічних спеціальностей в умовах дистанційної освіти, що включає три блоки: концептуально-орієнтовний, змістовно-функціональний та контрольнo-коригувальний. Практична значущість отриманих результатів дослідження полягає в можливості реалізації розробленої, теоретично обґрунтованої та експериментально перевіреної педагогічної технології формування інфомедійної грамотності магістрантів педагогічних спеціальностей в умовах дистанційної освіти в інших закладах вищої освіти. Висновки, теоретичні положення, створені за результатами дослідження методичні доробки стануть у пригоді викладачам у професійній діяльності, для укладання підручників і навчально-методичних посібників, а також здобувачам освіти при написанні бакалаврських і магістерських робіт. Ключові слова: інфомедійна грамотність, інформація, медіа, дистанційне навчання, магістр, педагогічна спеціальність, цифровізація, вища освіта, інноваційні технології.

2. The scientific and pedagogical research is devoted to the problem of forming infomedia literacy of master's students in pedagogical specialties under the conditions of distance education. The dissertation provides a theoretical substantiation and experimental verification of a pedagogical technology for forming infomedia literacy of master's students in pedagogical specialties in the context of distance education. The relevance of the study is determined by the rapid digitalization of education, the widespread implementation of distance learning, and the growing amount of unreliable information in the media space, which necessitates the development of a high level of infomedia literacy among master's students of pedagogical specialties. During the research, its key concepts were defined. In particular, it was established that information is fundamentally new knowledge that has a certain value in the context of achieving a defined goal of activity; knowledge is the result of a person's reflection of phenomena and processes of the surrounding world in their consciousness in the form of specific ideas, representations, and concepts about reality; information literacy is an integrated personal quality manifested in the ability to consciously identify one's own information needs, effectively search, process, critically evaluate, interpret, ethically use, and create new information in various forms; media literacy is a complex personal formation that integrates a set of knowledge, skills, and abilities necessary for analyzing, critically evaluating, creating, and safely using media content presented in various forms. Based on the analysis of scientific literature, it was concluded that infomedia literacy is a personal construct that ensures an individual's ability to make informed decisions based on the processing and analysis of information, as well as to create and disseminate original informational and media messages. This literacy includes the following components: motivational-stimulating, emotional-value, informational-cognitive, and operational-activity. In the course of the research, a pedagogical technology for forming infomedia literacy of master's students in pedagogical specialties under distance education conditions was developed, theoretically substantiated, and experimentally verified. It includes three blocks: conceptual-orientational, content-functional, and controlcorrective. The practical significance of the research results lies in the possibility of implementing the developed pedagogical technology in other higher education institutions. The conclusions, theoretical provisions, and methodological developments can be used by teachers in professional activities, in developing textbooks and teaching materials, as well as by students in writing bachelor's and master's theses. Keywords: infomedia literacy, information, media, distance learning, master's student, pedagogical specialty, digitalization, higher education, innovative technologies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Завгородній Д. В. Інфомедійна грамотність як педагогічна категорія. Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія. 2024. № 2(4). С. 44-47. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2024-2-7>. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/23785>.
- Завгородній Д. В. Структура та зміст інфомедійної грамотності здобувачів вищої освіти. Академічні студії. Серія «Педагогіка». 2024. Вип. 4. С. 50-55. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.4.8>. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/23784>.
- Завгородній Д. В. Еволюція дефініції інфомедійної грамотності. Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка». 2025. № 8(49). С. 592-601. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-8\(49\)-592-601](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-8(49)-592-601).
- Завгородній Д. В. Теоретичні питання сучасних дидактичних процесів. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі : зб. Матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 29-30 жовтня 2024 р.). Київ, 2025. С. 28-30. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/23786>.
- Завгородній Д. В. Формування інфомедійної грамотності майбутніх фахівців. Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в кризових умовах : матер. II наук.-практ. семінару (м. Київ, 20 березня 2025 р.). Київ, 2025. С. 107-111. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/23787>.
- Завгородній Д. В. Використання цифрових інструментів для розвитку інфомедійної грамотності в умовах онлайн-навчання. Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій (ByteEd-2025) : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17-19 квітня 2025 р.). Харків, 2025. С. 85-87.
- Завгородній Д. В. Формування інфомедійної грамотності магістрів-педагогів в умовах дистанційної освіти. Інноваційні підходи до підготовки і професійного розвитку вчителів (I-TEACH 2025) : збірник тез I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 2-3 жовтня 2025 року). Харків, 2025. С. 69-72.
- Завгородній Д., Тамозьська І. Організація освітнього процесу в Україні в умовах воєнного стану. Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione : esperienza mondiale e realtà domestiche : збірник наукових праць «поГОп» VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Болонья, 15 листопада 2024 року). Болонья, 2024. С. 293-296. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos15.11.2024.065>.
- Завгородній Д. В. Аналіз досвіду формування інфомедійної грамотності магістрантів педагогічних спеціальностей в умовах дистанційної освіти. Світ дидактики : дидактика в сучасному світі : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 09-10 грудня 2025 року). Київ: Видавництво Людмила, 2026. С. 216-219.

Наукова (науково-технічна) продукція: технології; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U001676

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Таможська Ірина Володимирівна
2. Iryna Tamozhska

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0865-2380

Додаткова інформація: Web of Science ResearcherID: D-6434-2018; Scopus Author ID: 58305764800

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харківська Алла Анатоліївна
2. Alla Kharkivska

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4782-1079

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренко Леся Миколаївна
2. Lesia Petrenko

Кваліфікація: д.пед.н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7602-8005

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/JZE-3206-2024>

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Віротченко Світлана Андріївна

2. Svitlana Virotschenko

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7927-5696

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котова Анна Володимирівна

2. Anna V. Kotova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8362-9055

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ткачова Наталія Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ткачова Наталія Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна